

**MARI
JUNGSTEDTOVÁ**
vnitřní kruh

≡ KNIHA ZLIN

FLEET

Mari Jungstedtová

Vnitřní kruh

MARI
JUNGSTEDTOVÁ
vnitřní kruh

Copyright © Mari Jungstedt 2005
Published in agreement with Stilton Literary Agency
Translation © Karolína Kloučková 2013

ISBN 978-80-87497-60-9
ISBN 978-80-7473-070-2 (PDF)

Mým nejdražším pokladům, milovaným dětem Rebecce
a Sebastianovi Jungstedtovým

PROLOG

Jarní rovnodennost, sobota 20. března

Zdálky bylo vidět jenom slabou záři. Igors Bleidelis ji zahlédl v dalekohledu, když estonská nákladní loď vyjela z kotviště v přístavu Visby. Stál na palubě na levém boku lodi a sledoval, jak se na pustý přístav snesl soumrak a postupně se rozsvěcují lampy.

Lod' za sebou nechávala středověké město s jeho kupeckými domy, šest metrů vysokými hradbami a katedrálou s černou věží tyčící se k nebi. Budovy okolo přístavu jako by byly prázdné, temná okna slepě zírala z fasád. Jenom několik rybářských člunů se neklidně pohupovalo u mola.

V téhle roční době má většina restaurací zavřeno. Ulice byly vylištěné a zpozoroval jenom několik aut zaparkovaných v přístavišti. Jak bývá město v létě živé, v zimě je tu dokonale mrtvo.

Igors Bleidelis se v pláštěnce trásl zimou a teklo mu z nosu. Vzduch byl vlhký a mrazivý a vítr silný jako vždycky. Ven na palubu ho vyhnala potřeba doplnit nikotin. Za komínem našel místo jakž takž chráněné před větrem a vytáhl z náprsní kapsy zmuchlanou krabičku.

Po několika marných pokusech se mu podařilo cigaretu zapálit. Ve větru mu ztuhl obličej a za límec nemilosrdně pronikal chlad.

Zatoužil po vyhřáté posteli a měkkém obětí své ženy. Byl mimo domov deset dní, ale připadalo mu, že je to už mnohem déle.

Zvedl dalekohled a pozoroval linii pobřeží. Útesy čněly z moře strmě vzhůru. Na téhle straně bylo za přístavem už jenom několik domů. Klouzal dalekohledem po skalních stěnách. Z jeho pohledu se teď ostrov jevil jako nehostinný a pustý.

Rychle se setmělo. Odhodil nedopalek do moře a už se chtěl vrátit do podpalubí, když záře najednou zesílila. Nad jedním z útesů vystupujících z moře vyšlehly plameny.

Zarazil se a znovu zdvihl dalekohled k očím. Zaostřil, jak nejlépe to šlo. Na vrcholu kopce plápolal na pozadí černého nebe oheň. Jako při pálení čarodějnic, jenomže v březnu. Zdálo se mu, že rozpoznává postavy jako stíny okolo vatry. Vypadalo to, že mají v rukou pochodně. Siluety se rytmicky pohybovaly. Někdo zdvihl do výše jakýsi předmět a vhodil ho do plamenů. Víc na takovou dálku nedokázal rozlišit. Loď plula dál a ozářené místo zmizelo z dohledu.

Igors Bleidelis spustil dalekohled, a než otevřel dveře a zmizel ve vyhřáté kajutě, naposledy pohlédl směrem k útesům.

Pondělí 28. června

Lány rozkvetlé řepky se táhly od kostela ve Fröjelu dolů k moři jako zelenožluté koberce. Na jednom okraji bylo vidět nesourodou skupinku lidí. Nad vzrostlou trávou se občas objevila hlava některého z jejích členů, který se zvedl, aby si protáhl bolavé údy nebo aby změnil polohu. Bílá kšiltovka, slamák, uvázaný šátek, dlouhé vlasy, které si někdo přidržel na temeni ve snaze se nakrátko ochladit, aby se vzápětí stejně svezly zpátky na ramena. A za nahrbenými zády třpytící se hladina moře jako nekonečná, blankytně modrá naděje. Mezi rudými vlčími máky bzučeli čmeláci a vosy a obilí se vlnilo v závanech lehkého vánku. Jinak stál vzduch téměř bez hnutí. Na Gotland dorazila oblast tlakové výše z Ruska a na ostrově se držela už týden.

Dvacítka studentů archeologie metodicky pracovala na vykopávkách toho, co před tisícem let bývalo vikinským přístavem. Byla to těžká práce vyžadující značnou trpělivost.

Holandanka Martina Flochtenová seděla na bobku ve své šachtě a archeologickou lopatkou škrabala mezi kameny a hlínou. Pracovala s drobným nástrojem horlivě, ale opatrně, aby nepoškodila případný nález. Občas zvedla

některý kámen a hodila ho do plastového kýble před sebou.

Konečně to začalo být zábavnější. Po několika týdnech bezvýsledné práce se před pár dny za svou námahu konečně dočkali odměny. Martina objevila několik stříbrných mincí a skleněných korálků. Vědomí, že drží v ruce předmět, kterého se od devátého či desátého století nikdo nedotkl, ji pokaždé znovu silně zasáhlo. Začala si představovat, jak asi lidé v těchto místech žili: Jaká žena asi nosila tyhle korálky? Co byla zač a co se jí honilo hlavou?

Martina patřila mezi zahraniční účastníky kurzu. Cizinců byla asi polovina. Byli tu dva Američané, jedna Britka, jeden Francouz, jeden kanadský indián, několik Němců a jeden Australan, Steven. Zastavil se tady během své cesty kolem světa. Steven objíždí archeologicky zajímavá místa po celé zeměkouli. Jeho otec je podle všeho hodně bohatý, takže si Steven může dělat, co se mu zachce. Martina sama studuje archeologii na univerzitě v Rotterdamu a dozvěděla se tam o archeologických metodických kurzech, které pořádá vysoká škola ve Visby. Bude si za něj doma v Holandsku moct započítat deset studijních kreditů. A Martina je navíc napůl Švédka. Její matka se narodila na Gotlandu, ale Martina žila od narození s rodiči v Holandsku. Jezdívali sice na ostrov pravidelně každé prázdniny a tradici zachovali i po tom, co její matka před pár lety zahynula při dopravní nehodě. Ale možnost strávit na Gotlandu delší dobu a věnovat se tu právě tomu, co považuje za nejúžasnější na světě, to byla šance, kterou si rozhodně nechtěla nechat ujít.

Až doposud překonával průběh pobytu veškerá očekávání. Mezi účastníky panovala dobrá nálada, většina jich byla přibližně jejího věku, kolem dvacítky, i když někteří byli starší: jednomu z Američanů, Brucovi, bylo přes padesát a držel se trochu stranou. Říkal, že pracu-

je jako datový technik, ale archeologie je jeho největším koníčkem. Britku odhadovala Martina kolem čtyřicítky, působila dost svérázně.

Tohle prolínání švédského s mezinárodním se jí moc líbilo. Vztahy ve skupině byly srdečné. Často všichni vybuchli hlasitým smíchem, když vtipkovali o technice práce jednotlivých účastníků nebo o proměnlivě úspěšném úsilí konečně něco nalézt. Chudinka Katja z Göteborgu zatím neměla štěstí na nic jiného než na zvířecí kosti, kterých bylo všude plno. Zdálo se, že v její šachtě asi ani nic jiného nebude, ale práci bylo i tak třeba dokončit. A tak tam seděla den za dnem, potila se a pořád nic nenacházela. Martina jí moc přála, aby se směla brzy přesunout do jiné šachty.

Archeologický kurz začal dvěma týdny teorie v budo-
vě vysoké školy ve Visby a pokračoval osmitýdenní praxí na vykopávkách ve Fröjelu na západním pobřeží ostro-
va. Vzhledem k tomu, že Martinu tolik zajímalo právě vikinské období, nemohlo to být lepší. V dané době byla patrně osídlena celá okolní oblast. Během skutečně-
ných vykopávek tady už byly objeveny nálezy z období od rané doby vikinské v 9. století až po samý konec epo-
chy ve 12. století. Oblast, kde účastníci kurzu pracovali, zahrnovala přístav, osadu i několik pohřebišť. A protože nacházeli množství závaží a stříbrných mincí, muselo tu být i skutečné tržiště.

Steven dřepící ve vedlejší šachtě náhle vykřikl. Všichni se k němu rozběhli. Právě pracoval na odkrytí lidské kost-
ry a objevil kousek čehosi, co považoval za bronzovou přezku, kterou měla kostra nyní v oblasti krku. Vedoucí vykopávek Staffan Mellgren opatrně slezl dolů do šach-
ty a natáhl se do kbelíku s nástroji pro menší kartáček. Opatrně odstraňoval zbytky hlíny a po několika minu-
tách uviděli celou sponu. Účastníci kurzu se shromáždili okolo šachty a fascinovaně pozorovali, jak se zachovalá

spona začíná kousek po kousku znovu objevovat na denním světle. Entuziasmus vedoucího kurzu byl nakažlivý.

– Úžasné! vydechl. Je fantasticky zachovalá. Jehlice neporušená, a vidíte tady ty ornamenty?

Mellgren vzal do ruky ještě drobnější štěteček a lehkými tahy sponu dočistil. Ukázal štětcem na horní část předmětu.

– Touthle sponou se zapínala vnitřní vrstva oděvu, kterou lidé nosili přímo na těle. Když budeme mít štěstí, objevíme u ramene ještě jednu větší. Takže se zase pust do práce.

Povzbudivě kývl na Stevena, který vypadal hrdě a spokojeně.

– Bud' opatrný a nestoupej si moc blízko ke kostře. Může tady toho být víc.

Ostatní se s novou chutí vrátili k práci. Vědomí, že mohou v každém okamžiku narazit na něco pozoruhodného, jim dodávalo sílu.

Martina pokračovala v kopání. Asi za hodinu bylo načas vyprázdnit kbelík. Přešla k jednomu z velkých sít a opatrně na něj vysypala obsah nádoby. Síto tvořila velká dřevěná bedna se dnem z husté síťoviny. Celá bedna spočívala na železných tyčích, díky kterým bylo možné posouvat ji dopředu a dozadu. Martina uchopila dřevěné rukojeti po obou stranách a začala silnými pohyby posouvat bednu tam a zpět. Byla to těžká práce. Po několika minutách byla úplně zpocená. Když prosela většinu nečistot, pozorně prohlížela zbytek materiálu v bedně, aby nepřehlédla nic hodnotného. Nejdřív zpozorovala zvířecí kost a potom ještě něco. Byl to malý kovový předmět, zřejmě hřebík.

Nic se nesmí vyhodit, všechno je třeba uchovat a zdokumentovat, protože po nich už to tady znovu nikdo překopávat nebude. Jednou prozkoumaná oblast je navždycky „zničená“, a proto musí archeologové maximálně odpo-

vědně uchovat všechno, co může vypovídat o tom, jak lidé v daných místech žili.

Musela si na pár minut odpočinout. Měla žízeň a zašla si do batohu pro láhev vody. Sedla si na dřevěnou bednu, která tu ležela dnem vzhůru, pokoušela se masírovat si ramena a pozorovala ostatní. Všichni soustředěně pracovali, někteří vkleče, další v podřepu a někteří dokonce leželi na okraji šachty na bříse a horečně prohledávali tmavou půdu.

Cítila Markův pohled, ale nedala to na sobě znát. Její city pařily jinému a nechtěla, aby si dělal falešné naděje. Byli dobří kamarádi a to jí stačilo.

Jonas, sympatický kluk ze Skåne s kroužkem v nose a pirátsky uvázaným šátkem na hlavě, zpozoroval její pokus o masáž.

– Bolí tě ramena? Mám tě namasírovat?

– Jo, díky, odpověděla Martina švédsky. Zvláště znějící rodný jazyk své matky ovládala jen trošku a měla chuť si švédštinu procvičovat, i když všichni okolo mluvili plynne anglicky.

Jonas byl jedním z jejích nejlepších kamarádů v celém kurzu a dobře si rozuměli. Cenila si jeho ochoty, i když tušila, že za tím není jenom starost o její bolavá ramena. Pozornost, kterou jí někteří mužští účastníci kurzu věnovali, byla příjemná, ale ve skutečnosti se o ni nijak zvlášť nestarala.

Středa 30. června

Za červeným pickupem se na písčité cestě vířil prach. Bylo časně ráno a první sluneční paprsky teprve hledaly cestu přes horizont. Všechno okolo ještě spalo, i krávy, které na přilehlých pastvinách polehávaly těsně jedna vedle druhé. Jedinou známkou života byli králíci, které tu a tam zahlédl poskakovat na polích. Kouřil a měl v autě zapnuté noční vysílání rádia. Už dávno se necítil tak spokojeně.

Cesta byla úzká akorát na jedno auto, protijedoucí automobily se mohly míjet jedině na rozšířených místech označených modrými cedulemi s bíle namalovaným písmenem „M“. Ne že by to bylo třeba. Tudy nikdy žádná auta neprojížděla. Jejich statek ležel až na konci cesty, dál se není jak dostat. Když byl malý, ani ho nenapadlo o tom přemýšlet. Myslel si, že všechny děti bydlí tak nějak podobně. Tohle byla skutečnost, kterou znal, a tím se řídil.

Pokaždé, když se rodný dům objevil za poslední zatáčkou, pocítil dobře známý panický strach: tížilo ho na prsou, svaly se samovolně zatínaly a dech ztěžkl. Docela rychle to zase přešlo. Divil se, že to stále nemizí. Jako by jeho tělo po všech těch letech reagovalo úplně samo, bez jeho nejmenšího přičinění. Podobně jako když měl erekci a nevěděl proč.

Usedlost tvořil původně celkem velkolepý statek se žlutě natřenými dřevěnými budovami, teď je ale barva oprýskaná. Na jedné straně chátrající stodola, na druhé menší seník. Zbytky hnojiště v zadní části dvora připomínají časy, kdy mívali na statku zvířata. Všechny ohrady okolo zejí prázdnotou, poslední kusy dobytka prodali před rokem, po smrti rodičů.

Zaparkoval auto za dřevníkem, v podstatě zbytečná opatrnost, ale dělá to tak ze zvyku. Otevřel kufr, vytáhl z něj pytel a rychlými kroky přecházel dvůr. Dveře stodoly zavržaly. Uvnitř to páchlo zatuchlinou. Ze stropu visela hustá síť pavučin společně s mucholapkou plnou dávno mrtvých much.

Starý mrazák zůstal stát na svém místě, i když ho dávno nikdo nepoužíval. Před pár dny ho zapojil do zásuvky, aby se ujistil, že funguje.

Když otevřel víko, udeřil ho chlad. Pytel se dovnitř bez potíží vešel a víko za ním rychle zaklaplo. Mokrým hadrem a mýdlem pečlivě omyl z mrazáku nános špíny. Tak čistý nejspíš ještě nikdy nebyl. Potom balík oblečení a hadr nacpal do plastové bedny.

Za stodolou vykopal hlubokou jámu a bednu do ní uložil. Hlínu vrátil zpátky a nakonec jámu zasypal trochou sena a větviček. Po skryši nebylo na zemi ani stopy.

Ještě zbývá auto. Došel pro hadici a přes hodinu ho čistil zvenku i zevnitř. Nakonec sundal falešnou poznávací značku a vyměnil ji za původní. Proti jeho důkladnosti nemohl říct nikdo ani slovo.

Potom vešel do domu a udělal si snídani.

Nad pastvinami ještě vlhkými ranní rosou se líně povalovala mlha a hledala si cestu mezi stébly a klasy. Dotýkala se také trsů rákosí, mezi kterými si právě párek labutí pečlivě rovnal peří. Nad zátokou prolétlo několik mořských racků a pramice uvázané u bójí kousek dál na moři

se klidně pohupovaly na hladině. Šedé rybářské boudy na pláži už dlouho nikdo nepoužívá.

Bylo to neobyčejně krásné ráno. Taková rána člověku vytanou na paměti, když zima přikryje Gotland svým temným a tichým pláštěm.

Dvanáctiletá Agnes se probudila dřív než obvykle. Nebylo ještě ani devět hodin, když vzbudila svoji mladší sestru, a než se stačila vymanit ze zajetí spánku, podařilo se jí Sofii přesvědčit, aby se zašly před snídání vykoupat. Babička seděla na schodech, pila kávu a četla noviny. Zamávala jim, když s ručníky na nosičích šláply do pedálů. Písciťá cesta lemovala pobřeží ve vzdálenosti několika set metrů. Musely ujet asi kilometr a potom odbočily směrem k místu, kam se obvykle chodívaly koupat.

Agnes jela kousek před sestrou, i když by tady klidně mohly jet vedle sebe. Provoz tu nebyl v podstatě žádný, ani uprostřed léta. Agnes byla ráda pořád trochu napřed. Utrhla si na kraji cesty stéblo trávy a vysávala z něj šťávu. Měla ráda její čerstvou chuť.

Cesta vedla nejdřív lesem a potom otevřenou krajinou. Směrem k moři se střídaly pastviny a pole a za nimi se třpytila mořská hladina. Cestou minuly několik statků s koňmi, kravami a ovci v ohradách. Za posledním kamenným stavením projížděly okolo rozsáhlé ohrady a potom už cesta zatáčela dolů k pláži. Koně, tři gotlandští poníci a jeden fjordský kůň, zůstávali v této roční době stále venku, stejně jako ovce s hustou vlnou. Na berany s typicky zatočenými rohy byl úžasný pohled. Zvířata patřila k poslednímu statku. Děvčata se občas směla na ponících projet. Farmář měl o něco starší dceru, která je občas vzala na vyjížďku. Agnes a Sofie byly často na návštěvě u babičky a dědy. Tady, v Petesvikenu v jihovýchodní části Gotlandu, trávil velkou část letních prázdnin, zatímco rodiče pracovali doma ve Visby.

– Počkej, pozdravíme koníky, navrhla Agnes a zastavila u plotu.

Zamlaskala a zahvízdala a zvířata ihned přestala přezvykovat, zvedla hlavy a zahleděla se k děvčatům.

Největší beran začal bečet. A potom další a ještě další, až se nakonec rozbečeli všichni sborem, vydali se směrem k nim a těšili se na pamlsek. Agnes a Sofie je hladily rukama, jak jen dosáhly. Když byly samy, dovnitř do ohrady se neodvázily.

– Kde je Pontus?

Agnes pátrala očima mezi koňmi. Ale byli jenom tři. Jejich oblíbenec, černobíle flekatý valach, chyběl.

– Asi bude támhle mezi stromy.

Sofie ukázala směrem k malé skupince stromů, která tvořila stinné místo uvnitř ohrady.

Začaly volat, čekaly několik minut, ale kůň se neobjevil.

– To je jedno, pojď, jdem se koupat, řekla Sofie.

– Je to divný, že tady není. Agnes ustaraně krčila čelo. Vždyť je vždycky tak přítulný. Zahleděla se k opačnému konci ohrady, přes napajedlo, bloky soli a stromy v dálce.

– No tak, kašlem na něj, asi někde leží a spí. Sofie štouchla sestru do boku. Chtěla ses jet koupat, tak už pojed'.

Vysedla na kolo.

– Je to divný. Pontus by se aspoň ukázal.

– Tak ho asi odvedli, třeba se s ním pojede Veronica projet.

– Co když je nemocný a někde leží a nemůže se zvednout? Mohl si zlomit nohu nebo tak něco. Musíme se po něm podívat.

– Neblázni. Zajdeme ho pozdravit cestou zpátky.

I když byli poníci strašně milí a nijak extra velcí, stejně budili v Sofii respekt a do ohrady by za nimi nešla. Fjorský kůň byl vysoký a silný a neměla k němu důvěru. Jednou už ji chtěl kopnout. A i ovce se zatočenými rohy jí trochu naháněly strach.

Agnes si ze sestřiných protestů nic nedělala, otevřela branku a vešla do ohrady.

– Rozhodně nemám v úmyslu se na Pontuse vykašlat, zavolala na ni našťavaně.

Sofie hlasitě zanaříkala, aby dala najevo nesouhlas. S nelibostí slezla z kola a následovala Agnes do ohrady.

– Ale jdeš první, houkla na sestru.

Agnes zatleskala a hlasitě zakřičela na zvířata, která se rozutekla všemi směry. Sofie se držela těsně za ní a neklidně těkala pohledem. Vysoká tráva je lechtala a píchala do lýtek. Koně nikde nezahledly.

Když došly až k remízku a pořád nepozorovaly nic zvláštního, vylezla Agnes na ohradu na protější straně, aby měla lepší výhled.

– Koukej, zavolala a ukázala prstem.

Na kraji lesíka o kus dál ho uviděla. Ležel na boku a zdálo se, že spí. Nad ním kroužilo hejno vran. Křičely a krákaly.

– Táhle je. Spí jako špalek!

Nadšeně se ke koni rozběhla.

– Dobrý, tak se nic nestalo a nemusíme snad chodit až k němu, ne? protestovala Sofie.

Výhled měly zčásti zakrytý stromy. Kůň se nehýbal.

Slyšet bylo jenom hlasitý křik ptáků. Agnes, která doběhla ke zvířeti první, si ještě stačila pomyslet, že to hejno vran je zvláštní. Potom se prudce zastavila, takže do ní sestra narazila.

Pontus ležel v trávě a srst se mu ve sluneční záři krásně blyštěla. Pohled na něj by je uklidnil, nebýt jedné věci. Tam, kde měla správně být hlava, totiž nebylo nic. Krk prostě končil, viděly jenom krvavou díru a množství much, které se bzučením poletovaly kolem otevřené rány.

Agnes za sebou uslyšela tupou ránu, když Sofie omdlela a skácela se k zemi.

Kriminální komisař Anders Knutas znechuceně konstatoval, že propocené skvrny v podpaží se objevily už v oka-

mžiku, kdy před policejní stanicí parkoval svůj dýcha-
vičný mercedes. Tohle byl jeden z mála dní v roce, kdy
opravdu pocítil, že jeho staré auto postrádá klimatizaci,
a manželce Line se to skvěle hodilo do krámu jako argu-
ment pro koupi nového vozu.

Normálně ho ani nenapadlo jet do práce autem, pro-
tože jejich dům leží hned za Jižní branou, jenom něko-
lik kilometrů od stanice. Knutas pracuje u visbyské po-
licie už pětadvacet let a dny, kdy nešel do práce pěšky,
by snadno spočítal. Někdy se cestou zastavil na plovárně
Solbergabadet a jeden dva kilometry si zaplavával. Nevyne-
chával ani v létě. V srpnu mu bude padesát a v posledních
letech začal pociťovat rozdíl hned, jak jen trochu omezil
pohyb. Celý život byl celkem štíhlý a nechtěl na tom nic
měnit. Jenom to teď stálo o něco víc úsilí. Plavání ho dr-
želo v kondici a taky pomáhalo v přemýšlení. Čím kom-
plikovanější měl případ, tím častěji plovárnu navštěvoval.
Teď se tam už dávno nezastavil. Nebyl si jistý, jestli je to
dobře, nebo špatně.

Dnešní poslední červnový den měli v úmyslu vyrazit
s celou rodinou na chatu v Lickershamnu, posekat trá-
vu a zalít. Knutas chtěl odejít včas z práce a vyzvednout
Line v nemocnici, až jí skončí směna. Skoro třináctile-
tá dvojčata Petra a Nils kupodivu měla chuť jet s nimi,
i když v poslední době dávala jednoznačně přednost ča-
su strávenému s kamarády.

Když vstoupil do budovy, přivítal ho závan chladivého
vzduchu. Na chodbách kriminálního oddělení panovalo
ticho. Začaly prázdniny a i tady to bylo znát.

Když procházel okolo dveří své nejbližší kolegyně,
kriminální inspektorky Karin Jacobssonové, seděla ve
své kanceláři a právě telefonovala. Knutas a Karin pra-
covali společně už patnáct let a profesně o sobě věděli
všechno. Co se týče soukromí, byla Karin velká tajnůst-
kářka.

Bylo jí třicet osm a žila sama, nebo od ní alespoň Knutas nikdy neslyšel ani slovo o nějakém příteli. Bydlela sama a byt ve Visby sdílela jenom s bílým papouškem kakadu. Ve volném čase nejraději hrála fotbal. Teď seděla, rozhazovala rukama a rozčileně zvýšeným hlasem mluvila do telefonu. Byla drobná, tmavovlasá, její hnědé oči byly hřejivé a živé a měla velkou mezeru mezi předními zuby. Někdy se její nálada během krátkého okamžiku změnila a Karin se ani moc nenamáhalo svůj značný temperament krotit. Byla energická a živelná a její bujná gestikulace ostře kontrastovala s fádními zataženými žaluziemi a šedými policemi za ní.

Knutas se posadil ke svému stolu a začal procházet poštu, která se mu nahromadila za poslední dny. Mezi anonymními úředními obálkami objevil barevnou pohlednici z Řecka. Na obrázku bylo typické řecké jídlo: grilovaný kuřecí špíz s miskou tzatziki a láhví vína, vše na kulatém kávovém stolku natřeném na modro. Paprsky slunce zapadajícího v pozadí se odrážely v jedné ze dvou nalitých sklenek.

Na druhé straně stálo:

Tohle je něco jináčího než grilovaná jehněčí hlava s mrkvovou kaší, co říkáš, Knutte? Vyrazil jsem na dva týdny lenořit na Naxos. Měj se a snad se brzo uvidíme. Martin

Knutas se musel pousmát. Jak typické. Martin Kihlgård mu posílá pohlednici s obrázkem jídla. Vyšetřovatel od státní kriminálky byl největší žrout, s jakým se Knutas kdy setkal – jedl v podstatě nepřetržitě. Pracovali společně už na několika vraždách, když na Gotlandu potřebovali posily ze státní policie.

Z myšlenek ho vytrhlo zaklepání na dveře. V následující vteřině se dveře otevřely a objevil se v nich Knutasův o víc než dvacet let mladší kolega, kriminální inspektor Thomas Wittberg. Blondátou hřívu si i přes štíplavé po-

známky kamarádů odmítal nechat ostříhat. V příležitosti bílém tričku vynikalo opálené tělo, na kterém pravidelně pracoval v policejní tělocvičně. Wittberg byl šarmantní sympáta a dovedně toho využíval, jakmile se začátkem sezóny ostrov začal plnit turisty. S oblibou žertoval o tom, že jeho cílem je získat srdce žen ze všech koutů Švédska, od Laponska až po Skåne. Knutas ani na okamžik nepochyboval, že se mu to podaří. Pokud věděl, kolega nikdy neměl žádnou známost, která by vydržela déle než pár týdnů. Každé léto volaly na stanici nejrůznější ženy a sháněly se po něm, některé se tu dokonce i nečekaně objevily a chtěly se s ním setkat.

A jeho úspěchy u žen mu kolikrát pomohly i v práci – nezřídka se právě díky tomu hnuli ve vyšetřování z místa. Thomas Wittberg se rychle vypracoval z řadového policisty přes oddělení násilné trestné činnosti ke kriminální policii a posledních pár let byl jedním z nepostradatelných členů Knutasova úzkého týmu. Jeho jasně modré oči prozrazovaly, že se stalo něco mimořádného.

– Teď se podrž, řekl a klesl s listem papíru v ruce na židli pro návštěvy. Knutas postřehl, že papír je celý popsaný Wittbergovými nečitelnými poznámkami.

– U Petesvikenu se našel kůň s useknutou hlavou. Dneska ráno ho objevily dvě malé holky.

– To nemyslíš vážně.

– Kolem deváté se jely na kole vykoupat a všimly si, že jeden z koní chybí. Našly ho ležet dál v ohradě. Bez hlavy.

– Víš jistě, že si to celé nevymyslely?

– Šli se tam s nimi podívat jejich dědeček i majitel koně. Před chvilkou to nahlásili.

– Co to bylo za koně a komu patří?

– Obyčejný poník. Majitel je farmář, Jörgen Larsson. Má čtyři koně, které rodina používá jako jezdecké. Ostatní tři zůstali v ohradě.

– A nemají žádná zranění?

– Zdá se, že ne.

Knutas zakroutil hlavou.

– To zní fakt divně.

– A je tu ještě něco.

– Ano?

– Hlava není jenom useknutá. Vůbec tam není. Hledali ji kolem, ale nenašli. Rozhodně tedy neleží v blízkosti těla.

– Chceš říct, že si ji pachatel odnesl?

– Skoro to tak vypadá.

– Mluvil jsi s tím farmářem osobně?

– Ne, tohle mám od služby na telefonu.

– Doufám, že teď farmář neběhá po ohradě a nezničí všechny stopy, zabručel Knutas a natáhl se po saku. Zaujede tam.

O několik minut později seděli Knutas, Wittberg a kriminální technik Erik Sohlman v policejním autě a vyjížděli z Visby směrem k jihu. Sohlman patřil, tak jako Karin, mezi kolegy, kterých si Knutas cenil nejvíc. Jeho dva nejbližší spolupracovníky spojoval temperament i zájem o fotbal, ale Sohlman byl ženatý a měl dvě děti.

– Co má tohle znamenat, řekl Sohlman a odhrnul si z čela pramen zrzavých vlasů. Zajímalo by mě, jestli je to jen nějaký šílenec, co týrá zvířata, nebo jestli za tím vězí něco víc.

Knutas jen něco neslyšitelného zamumlal.

– Pamatujete si na toho koně, co se splašil při dostizích a utekl z dráhy? Wittberg se na zadním sedadle naklonil dopředu ke kolegům. Žokej vypadl ze sulky a kůň ji táhl dál. Vzpomínám si, že jsme ho hledali celý týden.

– Jasně, našel se potom mrtvý v lese ve Follingbo, dodal Knutas. Vozík se zaklínil mezi dva stromy a kůň zahynul žízni.

– Jo, to byl tehdy zatraceně škaredý pohled.

Pokračovali podél pobřeží, minuli Klintehamn, Fröjel a malou obec Sprite s krásným bílým kostelíkem. Potom odbočili na pískovou cestu, která vedla dlouho rovně přímo směrem k moři, po obou stranách lemovaná nízkými borovicovými a jedlovými lesy. Za chvíli byli v Petesvikenu. Bylo to jenom několik statků v řadě s výhledem na moře. V ohradách se pásli dobytek, působilo to nanejvýš pokojně a harmonicky.

U usedlosti Jörgena Larssona stál ve dvoře zaparkovaný nákladák a vedle něj nový opel. Na trávníku bylo rozestavěno několik větších klecí s králíky a bígl, kterého uviděli před domem, radostně vrtěl ocasem. Právě když vjížděli do dvora, vyšel na verandu muž v montérkách a s kšiltovkou na hlavě. Pozdravil policisty a pěkně postaru při tom čepici přizvedl.

– Jsem Jörgen Larsson. Asi půjdeme rovnou tam. Teda, tohle vážně nejde člověku na rozum, nemůžu uvěřit, že je to pravda, a dcera je úplně bez sebe. Byl to její poník a víte, jak děvčata v jejím věku dokážou milovat svoje koně. Pontus byl pro ni vším. Teď jenom pláče a pláče. Neumím si představit, jak někdo může něco takového udělat, je to prostě nepochopitelné.

Slova z něj prýštila bez přerušení a na jeden nádech a žádný z policistů nestačil odpovědět dřív, než se Larsson otočil a zamířil přes dvůr k ohradě.

– Všichni jsou strašně smutní, manželka i děti, je to hrozná rána. Jsou úplně v šoku.

– To naprosto chápu, řekl Knutas.

– A Pontus, to víte, to byl výjimečný kůň, pokračoval Jörgen Larsson. Klidně na něm mohly jezdit děti, mohly s ním vyvádět, co chtěly, cokoli. Hodnějšiho koně aby pohledal, vždyť on to byl skoro až takový mouchy snězte si mě, chápete, když byly děti menší, lezly po něm, tahaly ho za hřívu a za ocas a on je nechal a držel, chápete. No, nebyl to už žádný mladík, patnáct let mu bylo, dříve nebo později by musel na porážku, ale počítali jsme, že ho

několik let ještě podržíme, ne že to skončí takhle. Něco takového by mě ani ve snu nenapadlo.

– Jistě, pokusil se Knutas dát najevo účast. Nevíte, jestli...?

– Teda, Pontuse jsem koupil, když se narodil náš první kluk, říkal jsem si, že na něm bude určitě rád jezdit, tady na venkově nic moc jiného než zvířata není. A máme psa, je to fena, právě máme štěňata a koťata máme skoro pořád – naše kočka má pokaždé čtyři pět koťat, budeme ji už muset nechat vykastrovat, chápete. Taky jsme si pořídili králíky, ti mají taky pořád mladé. No, děti tu nemají moc jiné zábavy, a tak se zajímají o zvířata a pomáhají rády u krav i u telat, a za to musí být člověk rád. Že mají zájem.

– Ale... pokusil se znovu Knutas.

Farmář mu nevěnoval nejmenší pozornost a pokračoval.

– Našemu nejstaršímu je šestnáct, a když přijede ze školy, maká už jako opravdový chlap. Každý den, chápete, to platí, jak když se v kostele řekne amen. Máme čtyřicet dojníc a dvacet pět telat. Můj bratr se ženou taky pracujou na farmě, máme to tu společné. Bydlí přes silnici, tam jak jste odbočovali k nám. Mají tři děcka, takže je tu rušno a o všechno se staráme společně. Právě teď jsou na dovolené, na Mallorce, ale zítra se mají vrátit a já jim ještě nezavolal a neřekl o té hrůze. Zbytečně bych je děsil. Lepší bude ještě s tím počkat. Ale je to nepříjemné, to chápete, nikdy v životě jsem nic podobného nezažil.

Knutas zíral na Jörgena Larssona, který sotva popadal dech, ale slova se z něj nepřestávala řinout. Došli k branice a muž ukázal mohutným prstem k lesíku.

– Kůň leží bez hlavy támhle vzadu. Teda, to bylo to nejhorší, co jsem kdy viděl. Ten ďábel musel mít co dělat, aby dostal hlavu od těla, netuším, jestli ji uřízl nebo usekl, nebo jak jinak to mohl dokázat.

– Kde jsou ostatní koně? zeptal se Knutas zvýšeným hlasem, aby na chvíli přehlušil přívál slov.

– No, ty jsme vzali dovnitř. Třeba se jim pokoušel taky ublížit, co my víme. Ale žádná poranění jsme neobjevili. Ovce jsme nechali venku, vypadá to, že se o to tak nestarájí, řekl Larsson omluvným tónem.

Knutas vzdal další pokusy o kladení otázek a mlčel. Ptát se může později.

Jörgen Larsson otevřel petlici a rozhodně vkročil mezi ovce, které se kolem něj shromáždily.

Knutas, Wittberg a Sohlman se snažili udržet tempo s jeho dlouhými kroky.

Nad místem, kde ležel mrtvý kůň, s krákáním poletovalo hejno vran.

Uprostřed idylického letního obrazu s koňskou ohradou mezi zelenými kopci a třpytící se zátokou v pozadí ležel silný poník. Měl oblé břicho a hustý ocas, ale jeho krk končil jedinou velkou krvavou prázdností.

– Co se tady proboha stalo? vyhrkl Knutas.

Jörgenu Larssonovi poprvé došla slova.

Televizní reportér Johan Berg na tom dnes ráno nebyl s přípravou zpráv vůbec dobře. Absolutně nic se nedělo. Seděl u zaprášeného psacího stolu v malé redakční místnosti Švédské televize v centru Visby. Prolistoval dnešní noviny a vyslechl zprávy místní rádiové stanice. S pocitem obdivu si uvědomil, že se redakcím podařilo naplnit vysílání i stránky deníků, ačkoli do nich nemohly zařadit ani nejmenší závan novinek. Zavolal místní kameraman-ce Pie Liljové, se kterou přes léto spolupracoval, a řekl jí, že dnes může klidně přijít později. Nemá smysl, aby tu se založenýma rukama seděli oba dva.

Apaticky procházel několik dní staré dokumenty a protokoly místní správy s chabou nadějí, že narazí na něco zajímavého. Vypadalo to, že splnit dnes úkol redaktora

Maxe Grenforse v hlavní redakci ve Stockholmu – najít nějakou novinku a připravit použitelný vstup pro večerní vysílání – je zhora nemožné. Prý nejlépe něco pořádného na úvod zpráv. Máme málo materiálu a potřebujeme nutně něco od vás. Tuhle písničku už slyšel mockrát.

Johan pracuje jako kriminální reportér Regionálních zpráv Švédské televize už dvanáct let. Jejich Regionální zprávy sledují dění ve Stockholmu, v Uppsale a na Gotlandu. Kromě kriminálního zpravodajství z krajů měl na starost komplet celý Gotland, takže se mohlo jednat o cokoli od splašených krav až po požár ve školní budově nebo přehlčené oddělení pohotovosti nemocnice ve Visby. Dřív gotlandské zpravodajství zaštiťovali ze Stockholmu, ale vedení televize rozhodlo, že místní redakci na ostrově na zkoušku přes léto obnoví, a dosadili sem Johana jako reportéra. Bydlí na ostrově už dva měsíce a neexistuje jediné místo na světě, kde by byl raději. Zavedla ho sem láska a přes všechny překážky, které stále bylo třeba překonávat, byl Johan přesvědčený o tom, že on a Emma Winarvová, učitelka z Romy, budou nakonec spolu. Seznámili se a zamilovali do sebe v souvislosti s jedním vyšetřováním na ostrově, o kterém dělal reportáž. Emma byla tehdy vdaná a měla s manželem dvě děti. Teď je čerstvě rozvedená a každým dnem čeká jejich společné dítě. Bude mít s Emmou dítě.

Johan pořád nemohl pochopit, že bude skutečně otcem. Bylo to něco tak obrovského a nepochopitelného. K jeho velkému zklamání chtěla Emma se sestěhováním ještě počkat. Vyčkej času, jak říkala. Děti, které měla s exmanželem, byly ještě tak malé. Musí mít možnost se s novou situací vyrovnat. S tím, že od nyníška bydlí napůl u mámy a napůl u táty. A že budou mít nového sourozence. Emma chtěla ještě počkat a Johanovi nezbyvalo nic jiného než trpělivě čekat. Jako už tolikrát předtím.

Měl pocit, jako by celý jejich vztah doposud nespočíval v ničem jiném, než že na ni čeká.

Cítil ve svém nitru, že jsou na dobré cestě, že nakonec budou skutečně spolu. Věřil tomu celou dobu a ani teď o tom nepřestával být přesvědčený. Emma se rozhodla dát jeho dítěti život, to mu stačilo. Prozatím.

Pokud jde o práci na Gotlandu, byl s mnoha věcmi nadmíru spokojený. Mohl pracovat samostatně, spolupráce s Piou fungovala perfektně a bylo fajn žít bez stálého pocitu, že mu redaktor dýchá na záda. I přes velkou vzdálenost ale občas cítil z jeho strany pořádný nátlak. Samozřejmě mu ale scházela práce na těžkých kriminálních případech ve Stockholmu, stýskalo se mu po jeho bytě a přátelích. Ale život nabral nový směr a tak se stalo, že ze všeho nejvíc teď chtěl být právě na Gotlandu.

Práce v malém týmu v lokální redakci měla i řadu výhod. Do značné míry se mohl řídit vlastní hlavou a cítil obrovské uspokojení nad tím, že může sám rozhodovat o své pracovní náplni. Snažili se s Piou dát každý den dohromady jeden vstup pro vysílání a zatím se jim to dařilo. Pracovali naprosto samostatně. Dokud dodávali relevantní reportáže vhodné k odvysílání, byla jejich mateřská redakce spokojená.

Právě teď plánovali sérii reportáží o vysokých cenách domů na ostrově. Johana nepřestávalo fascinovat, že jsou tady lidé ochotni dát několik milionů za malinký domeček uvnitř historického centra Visby obklopeného hradbami a že ceny bytů jsou tady srovnatelné s cenami v nejluxusnějších stockholmských čtvrtích. I když bylo středověké město přenádherné, pořád tu byly ve srovnání se Stockholmem obrovské rozdíly v nabídce služeb, práce i zábavy. A navíc se do Visby dá dostat jedině lodí nebo letadlem. Docela rád by věděl, co je to za lidi, ty dva tisíce obyvatel historického centra, kteří si mohou dovolit platit tak vysoké částky. Přinejmenším ve srov-

nání se zbytkem Gotlandu se jedná o neskutečné sumy. Obyvatelé ostrova s běžnými platy si mohli o bydlení uvnitř hradeb nechat tak akorát zdát, pokud nemovitost v centru nezdědili.

Johan začal pracovat na Gotlandu prvního května a až do teď neměl o náměty reportáží nouzi. Velký problém na ostrově představovala nezaměstnanost. V posledních letech tady řada podniků snížila počet pracovních míst, některé úplně zkrachovaly a jiné přesunuly svou produkci z ostrova pryč. A poslední kapkou bylo, když vláda rozhodla o zrušení pluku P 18, které bylo součástí úspor-
ných opatření ve švédské armádě.

Právě teď ale ze sebe už několik dní nedokázali s Piou vymáčknout jediný vstup a Johan cítil ze strany stockholmské redakce sílící tlak.

Když zazvonil telefon, zvedl ho bez valného nadšení.

Byla to jeho kolegyně a podle hlasu to vypadalo na něco naléhavého. Slyšel, že právě řídí.

– Poslouchej, našel se zabítý kůň s useknutou hlavou. Ležel v ohradě.

Pia zásadně vynechávala zdvořilostní fráze a pozdravy, které považovala za zbytečné, zvláště když měla na srdci něco důležitého.

– A kdy?

– Teď ráno. Našly ho v ohradě dvě malé holky, dole u Petesvikenu, víš, kde to je?

– Nemám tušení.

– Je to jižně od Visby na západním pobřeží, asi šedesát kilometrů od města.

– Jak ses to dozvěděla?

– Bydlí tam jeden můj kámoš. Zavolal mi.

– Čí to byl kůň?

– Patří normální farmářský rodině.

– Bude nejlepší, když tam hned zajedeme. Za jak dlouho tu můžeš být?

– Jsem před domem.